

## **THE NETHERLANDS: A MARITIME CULTURE. HOW WE PROTECT OUR PAST FOR THE FUTURE**

Martijn Manders

Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB)  
Kerkstraat 1, 3811 cv Amersfoort, the Netherlands  
E-mail: M.Manders@Archis.nl

The incredible abundance and diversity of perfectly preserved (post)medieval shipwrecks in the underwater soil archives of the Netherlands are a blessing for maritime archaeologists. This abundance nevertheless also creates many problems with regard to the management of these wrecks. It is absolutely not difficult to select a shipwreck for research and to collect a wealth of data from this wreck. However, it is quite a different story to assume the responsibility over the entire underwater heritage resources and to act correspondingly. This is an expensive and time-consuming activity. The Minister for Culture, Education and Science is responsible for the management and the ROB for the management of maritime heritage resources. Over the course of the approximately 25 years during which underwater archaeology was practised in a professional manner the conditions, possibilities and ambitions of the archaeological world, including ROB, have changed drastically. Because of these changes we also have to make different decisions with regard to this type of heritage. Maritime archaeology changed from an *ad hoc* discipline where solutions were sought for incidents to a discipline where overviews are created and attempts are made to inventory and overview the entire heritage.

The next step – which is where we are today – consists of abandoning national borders and determining whether the cultural underwater heritage can be managed, protected and studied within a European framework. In this context a project application was sent within the scope of the culture 2000 programme of the European Union called MACHU (Managing Cultural Heritage Underwater). This concerns collaboration between government services from the Netherlands, Belgium, Germany, England, Sweden and Portugal as maritime heritage has an international character; ships cross borders and may be lost everywhere.

## **NEDERLAND: EEN MARITIEME CULTUUR. HOE WE ONS VERLEDEN BESCHERMEN VOOR DE TOEKOMST**

Martijn Manders

Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB)  
Kerkstraat 1, 3811 cv Amersfoort, Nederland  
E-mail: M.Manders@Archis.nl

De ongelofelijke rijkdom en diversiteit aan (post-) middeleeuwse scheepswrakken, die ook nog eens uitstekend bewaard zijn gebleven in de Nederlandse onderwaterbodems, zijn een zegen voor de maritieme archeologen. Toch levert deze rijkdom ook veel problemen op met betrekking tot het beheer ervan. Het is absoluut niet moeilijk om een scheepswrak te selecteren voor onderzoek en er een schat aan gegevens van naar boven te halen. Maar om de verantwoordelijkheid over het gehele onderwaterarchief te nemen en om daar ook naar te handelen: dat is een heel ander verhaal. Dat is een dure en tijdrovende bezigheid. De minister van Cultuur (Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap: OCW) is verantwoordelijk voor dit beheer en de ROB heeft het beheer van het maritieme erfgoed mede als opdracht meegekregen. In de loop van de (ongeveer) 25 jaar waarin op professionele basis onderwaterarcheologie wordt bedreven, zijn de condities, mogelijkheden en ambities van de archeologische wereld, inclusief de ROB, drastisch veranderd. Vanwege die veranderingen zijn de keuzes die wij met betrekking tot dit erfgoed moeten maken ook anders. De maritieme archeologie is veranderd van een *ad hoc* discipline waarin oplossingen voor incidenten werden gezocht, naar een discipline waarin overzichten worden gecreëerd en getracht wordt het totale erfgoed te inventariseren en te overzien.

Een volgende stap bestaat erin – en deze moeten we nu zetten - om de landsgrenzen los te laten en te bekijken of het culturele erfgoed onder het wateroppervlak in een Europees verband kan worden beheerd, beschermd en onderzocht. Hiertoe is een projectaanvraag gedaan binnen het cultuur 2000 programma van de Europese Unie met de naam MACHU (Managing Cultural Heritage Underwater). Dit is een samenwerking tussen overheidsdiensten uit Nederland, België, Duitsland, Engeland, Zweden en Portugal. Het maritiem erfgoed is immers internationaal; schepen overschrijden grenzen en kunnen overal vergaan.